

W 152

333

ZBIÓR USTAW I POSTANOWIENÍ

TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO

POLSKIEGO.

 Poitiers.

W DRUKARNI F.-A SAURIN.

1837.

132310 | Sp.
W-152

WYDANO Z DUBLIKÓW
Biblioteki Narodowej

USTAWY

TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO.

I. Przepisy ogólne.

Artykuł 1. Dla działania w sprawie narodo-
wej polskiej, w duchu zasad czysto filozoficzno-
demokratycznych, i stosownie do aktu założenia
oddzielnie spisane, zawiązane zostaje Towa-
rzystwo Demokratyczne Polskie.

Art: 2. Towarzystwo Demokratyczne Polskie
składać się będzie z członków czynnych, bez ogra-
niczenia ich liczby, i z członków korrespon-
dantów, przybranych w miarę potrzeby i okoli-
czności.

Art: 3. Zawijający towarzystwo i później
przyjęci członkowie czynni, równe mają prawa.

Art: 4. Członkiem czynnym może być tylko
Polak, wyznający wiarę polityczną towarzystwa,
a artykułem 1ym objętą; korespondentem mo-
że być Polak lub cudzoziemiec.

Art: 5. Członek czynny towarzystwa: winien jest
wszelkie swoje kroki życia politycznego na ko-
rzyść towarzystwa: poświęcać; każdy więc wszelkie
w tym względzie swoje osobiście powzięte i na
przyszłość znaleźć się mogące stosunki, znajomo-

ści, drogi ułatwienia, i t. d. odstępuje na użytek towarzystwa i jedynie dla towarz: ich używając, zrzeka się wyłącznego ich dla siebie używania.

II. Przyjmowanie i usuwanie członków.

Art: 6. Każdy mający podług art: 4° prawo i chcący być członkiem, powinien być podany na kandydata przez jednego z członków na posiedzeniu towarzystwa, które zadecyduje względem jego przyjęcia, bądź zaraz na témże samém posiedzeniu, bądź też, jeżeli uzna tego potrzebę, wyznaczy termin do wydania stanowczej decyzji.

Art: 7. Jeżeli ze względu na postępowanie lub zasady wiary politycznej którego członka, towarzystwo uzna, iż dalszy pobyt jego w towarzystwie mógłby być dla działań towarzystwa szkodliwy, natenczas wyrzeczce usunięcie tegoż członka z grona swego; a w miarę ważności i potrzeby, decyzją tę publicznie ogłosi.

Art: 8. Decyzye artykułami 6 i 7 przewidziane, wydawane być powinny większością 2/3 przeciwko 1/3 zdań głosujących członków, pod nieważnością.

III. Przepisy postępowania.

Art: 9. Posiedzenia towarzystwa odbywać się będą w miarę potrzeby, a regularnie przy-

najmniżej raz w tydzień, w miejscu stosownie do okoliczności do tego wybraném.

Art: 10. Przewodniczyć będzie obradom na posiedzeniach członek każdy z kolei w porządku zapisania w liście.

Art: 11. Do protokołu posiedzeń, utrzymywania w porządku akt towarzystwa, i przyjmowania korespondencji, wybrany będzie z członków czynnych towarzystwa sekretarz, którego urzędowanie trwać będzie przez sześć miesięcy.

Art: 12. Na każdym posiedzeniu termin następnego będzie oznaczony; a w razie nagłej potrzeby sekretarz na żądanie jednego lub więcej członków, winien jest zwołać posiedzenie.

Art: 13. Komplet towarzystwa do wszelkich czynności stanowi $3/4$ części członków obecnych w miejscu posiedzeń. Decyzye we wszystkich przedmiotach, wyjąwszy przewidziane art: 6 i 7, wydawane będą prostą większością głosów.

IV. Przepisy przemijające.

Art: 14. Każdy członek czynny zawiązujący towarzystwo lub później przyjęty, ustawy niniejsze w dowód akceptacyi i uległości, własnoręcznie podpisać jest obowiązany.

Art: 15. Jeżeli towarzystwo, za powiększe-

niem się liczby członków jego , uzna potrzebę skoncentrowania działalności , natenczas stosowne w tym celu ustanowi przepisy.

w Paryżu dnia 17 marca 1832 r.

POSTANOWIENIE

KOMPLETU CENTRALNEGO PARYZKIEGO

z dnia 15 Kwietnia 1832 r.

1° Po rozjechaniu się niektórych członków z Paryża, i bez względu na powiększenie się ich liczby po prowincjach Francji, centralizacya działań towarzystwa pozostanie w Paryżu, gdzie sekretarz ciągle przebywać jest obowiązany.

2° Jeżeliby takie zaszyły okoliczności, iż członkowie centralizacyą w Paryżu utrzymujący, musieliby opuścić Paryż, wtedy przed opuszczeniem obowiązani będą zebrać się w komplecie niżej oznaczonym i zadecydować, gdzie się przenosi nadal centralne działanie.

3° Komplet do wszystkich działań podług art: 13 Ustaw, stanowić będą $\frac{3}{4}$ części członków obecnych w Paryżu; nigdy jednak nie może być komplet złożony z mniej jak 5 członków.

4° Komplet taki działać będzie jako towarzystwo, stanowczo we wszystkich przedmiotach, wyjąwszy zmiany jakichbądź przepisów, ustaw i urzędzeń towarzystwa, dotąd przyjętych i ustanowionych; które to zmiany tylko w komplecie $\frac{3}{4}$ części ogółu członków całego towarzystwa miejsce mieć mogą.

ORGANIZACYA WEWNĘTRZNA

TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO.

Znalazłszy się w położeniu art: 15 Ustaw Zasadniczych przewidzianém, Towarzystwo Demokratyczne Polskie postanowiło dla siebie i postanawia następującą organizacyą wewnętrzną.

TYTUŁ WSTĘPNY.

§ 1. Towarzystwo Demokratyczne Polskie składa się z członków czynnych bez ograniczenia ich liczby; tudzież z członków korespondentów, w miarę potrzeby i okoliczności przybranych.

§ 2. Członkowie czynni ogół Towarzystwa stanowią.

§ 3. Ogół Towarzystwa na sekcye jest podzielony.

§ 4. W ogóle Towarzystwa spoczywa całe jego wszechwładztwo; szczególne instytucye taką tylko część władzy posiadają, jaka im prawami organicznemi jest udzieloną.

§ 5. Naczelną Instytucyą, której Towarzystwo czuwanie nad ogólnym kierunkiem działań swoich powierza, jest tak zwana Centralizacya towarzystwa.

T Y T U Ł II.

o Sekcyach.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Oznaczenie Sekcyj.

§ 6. Członkowie przebywający w jednem mieście lub wsi, w liczbie pięciu lub więcej stanowią sekcyą.

§ 7. Członkowie pojedynczo mieszkający lub w takiej liczbie iż sekcyi utworzyć nie mogą, znoszą się z najbliższą sekcyą, albo tą, która im więcej dogodności do komunikacyi z Towarz: przedstawia.

§ 8. Pod żadnym pozorem członkowie w jednem mieście lub wsi zamieszkali, chociażby ich liczba była największa, dwóch lub więcej oddzielnych sekcyj tworzyć nie mogą.

Samo nawet dzielenie się na oddziały lub innego nazwiska części, jedności sekcyi nienadwierzające, w ten czas tylko jest dozwolone, jeżeli władze miejscowe lub inne pokonać się niedające przeszkody, liczniejszych zgromadzeń niedopuszczają. W każdym z tych dwóch przypadków, Centralizacyą o ważności powodów do rozdziału stanowić będzie.

§ 9. Sekcye noszą nazwiska od miast lub wsi w których posiedzenia swoje odbywają.

§ 10. Sekcya uważa się za zawiązaną, skoro członkowie na kollegialne posiedzenie zebrani sekretarza obiorą, i protokół posiedzeń rozpoczętym zostanie.

ROZDZIAŁ DRUGI.

Urządzenia wewnętrzne Sekcyj.

§ 11. Każda sekcyja wybierze sobie przez głośne wotowanie sekretarza i kassjera, którzy obowiązki im powierzone przez sześć miesięcy sprawować będą; w każdym jednak razie odwołani być mogą.

§ 12. Posiedzenia sekcyj odbywać się będą zwyczajnie raz w tydzień. Posiedzenia nadzwyczajne w razie potrzeby, lub na żądanie jednego, albo więcej członków sekretarz zwołuje.

§ 13. Na posiedzeniach przewodniczy każdy członek z kolei (wyjąwszy sekretarza) podług porządku listy sekcyjnej.

§ 14. Wszelkie posiedzenia sekcyj nie będą publicznymi, i nienależący do towarzystwa, na nich znajdować się niemogą, pod nieważnością zaszyłych na takim posiedzeniu czynności.

§ 15. Protokół każdego posiedzenia obejmować będzie:

a) Liczbę członków obecnych, i wymienienie nieobecnych.

b) Wzmiankę o odczytaniu korespondencyj nadesłanych i treść ważniejszych, oraz decyzje w tej mierze nastąpione.

c) Treść wniosków i decyzje, z nadmienieniem czy jednogłosem lub większością i jaką wydane były; tudzież w przedmiotach ważniejszych powody decyzji; w przedmiotach do decyzji ogółu przedstawionych, imiennie wota członków w protokóle zapisane być winny.

d) Zapisywanie w protokóle całych dyskusyj nie jest koniecznym, wyjąwszy przedmioty których ważność tego wymagała; wszakże zdanie każdego członka przeciwne większości co do decyzji jakiego bądź przedmiotu, zapisane być powinno w protokóle, jeżeli tego członek będący w mniejszości zażąda; lecz w takim razie powody odpowiednie większości, także zapisane być mają.

§ 16. Protokół każdego posiedzenia winien być na następnym odczytany, przyjęty, i podpisany przez prezydującego i sekretarza.

§ 17. Komplet do wszystkich czynności stanowią 3/4 części członków w miejscu posiedzeń znajdujących się. Gdyby z podziału liczby człon-

ków na $\frac{3}{4}$ części, pozostawało jeszcze 1, 2, 3, których $\frac{3}{4}$ fizycznie oddzielić się nie dają, w ten czas ci 1, 2, 3, do ustanowienia kompletu niewchodzą. Nigdy jednak komplet mniej jak z pięciu członków składać się nie może; i jeżeliby w sekcji nie było więcej członków jak pięciu, a z tych który na posiedzeniu obecnym byź nie mógł, w ten czas pozostali mogą odbywać posiedzenia narad i protokół spisywać, lecz żadnej decyzji przedsiębrać nie mogą.

§ 18. Decyzye we wszelkich przedmiotach przez sekcją roztrzyganych, wydawane będą prostą większością głosujących. W przypadku równości głosów, dopuszczoną będzie powtórna dyskusya i odbytém powtórne wotowanie, a gdyby i tym środkiem równość głosów zniesioną byź nie mogła, w ten czas deliberacya i stanowcza decyzya odłożone będą do jednego z następujących posiedzeń.

§ 19. Każdy członek tylko w tym przypadku może wyłączyć się od wotowania, lub przez decyzją większości byź wyłączonym, jeżeli osobistość jego wprost, lub pośrednio do przedmiotu decyzji wchodzi.

§ 20. Wyłączenie każde powinno byź do protokołu zapisane. Nigdy jednak wyłączeni

członkowie, jeżeli ich liczba niewynosi większości obecnych na posiedzeniu, kompletu zrywać nie mogą, i decyzja wydana większością głosów pozostających członków, jest tak ważną jak gdyby wszyscy obecni do wotowania należeli.

§ 21. Korrespondencye w skutku decyzji sekcji expedyowane, podpisywane być winny przez prezydującego i sekretarza.

Poprzednie ich odczytywanie na posiedzeniu w ten czas tylko miejsce mieć będzie, kiedy sekcya ze względu ważności jakiego przedmiotu, za potrzebne to uzna.

§ *dodatkowy*. W przedmiocie wszelkich innych urzędzeń, porządku wewnętrznego sekcji dotyczących, sekcye same stosownie do okoliczności miejscowych stanowić mogą, nienaruszając przeciw decyzjami swojemi ani praw zasadniczych, ani ustaw niniejszych.

ROZDZIAŁ TRZECI.

Attrybucye i obowiązki Sekcyj.

§ 22. Czynności sekcji są ściśle wewnętrzne. Żadna więc sekcya ani w imieniu własnem, ani w imieniu ogółu, żadnych działań na zewnątrz Towarzystwa: przedsiębrać nie może.

§ 23. Obowiązkiem sekcji jest:

a) Dyskutować przedmioty do decyzji ogółu

przedstawione, a po ukończonej dyskusyi wota członków swoich zbierać i gdzie należy odsyłać.

b) Zbierać wszelkie spostrzeżenia, uwagi i wnioski nad tém wszystkiém, co tylko postęp działań towarzystwa, jak również jego sytuacją i stosunki interesować może, i takowe do właściwego użytku Centralizacyi przedstawiać.

c) Roztrząsać wnioski i projekta od pojedynczych członków do ogółu podać się mające.

d) Przygotowywać materiały do pisma Tow.

e) Dawać bacność na postępowanie władz przez Tow: ustanowionych.

f) Czuwać nad moralném postępowaniem swych członków, i ułatwiać im sposobność rozwijania zdolności i pojęć swoich, w kwestyach z przedmiotu swego Tow: obchodzących.

g) Pilnować regularnego wpływu składek przez Tow: ustanowionych, tudzież przeglądać i zatwierdzać rachunki kassjera swego, funduszów towarzystwa dotyczące.

h) Zostawać w ciągłych stosunkach z Centralizacją; zawiadamiać ją o zaszłych zmianach i każdemu jój wezwaniu, w oznaczonym czasie zadosyć czynić.

§ 24. Oprócz tego każda sekcya stanowi

o przyjęciu lub wykreśleniu członków, w sposobie poniżej opisanym.

ROZDZIAŁ CZWARTY.

Przyjmowanie i wykreślanie członków, tudzież opozycye i appellacye w tym przedmiocie do ogółu zakładane.

§ 25. Decyzya sekcji względem przyjęcia członka, nie może być wydana na tém samém posiedzeniu, na którém kandydat przedstawionym został.

§ 26. Członek podający sekcji kandydata do towarzystwa, winien jest złożyć:

1° Krótką biografią, obejmującą stan przed i porewolucyjny kandydata.

2° Deklaracyą własnoręcznie podpisaną w ośnowie: «Zasady Towarzystwa Demokratycznego Polskiego w zupełności podzielając, ze szczerem przekonaniem do obowiązków jego członka przystępuję i w dowód własnoręcznie niniejszą deklaracyą podpisuję.»

Deklaracyą kandydata pisać nieumiejącego, przedstawiający poświadczą.

§ 27. Skoro sekcya przyjęcie nowego kandydata zadecyduje, kandydat wprowadzonym będzie na posiedzenie: prezydujący lub inny członek przez sekcją wyznaczony, powita go imie-

niem sekcji i decyzją przyjęcia ogłosi. Sekretarz odczyta Akt założenia i ustawy zasadnicze. Kandydat oświadczy, iż takowe zrozumiał, pojął, i ze szczerem przekonaniem do towarzystwa przystępuje, a następnie Akt i Ustawy podpisze.

Uwolnieni są od osobistego stawienia się ci tylko, którzy w miejscu posiedzeń sekcji przyjmującej nie mieszkają.

§ 28. Decyzja przyjęcia komunikowaną bydź powinna Centralizacyi, dla ogłoszenia jęj Towarzystwu.

§ 29. Każdy członek towarzystwa może przeciwko decyzji przyjęcia, przez którąkolwiek sekcją wydanęj, wnieść opozycyą, i żądać uchylenia decyzji sekcji przez wyrok ogółu Tow:

§ 30. Takowe żądanie powinien opponujący przedstawić sekcji, przy której przebywa; jeżeli sekcya uzna ważność powodów opozycyi, prześle ją Centralizacyi dla uzyskania wyroku ogółu.

Chociażby jednak sekcya nieuznała ważności powodów opozycyi, powinna dopełnić przesłania, skoro opponujący, mimo zrobionych mu uwag, oto domagać się nie przestaje.

§ 31. Wniesienie opozycyi i jęj przesłanie powinno nastąpić w przeciągu najdalej jednego miesiąca, po zawiadomieniu przez Centralizacyą

ogółu Tow: o decyzji przyjęcia przez sekcją wydanęj.

§ 32. Każda decyzja skazująca na wykreślenie, powinna być skazanemu przez sekretarza w wypisie z protokołu doręczoną.

§ 33. Skazanemu na wykreślenie, wolno od decyzji sekcji odwołać się do wyroku ogółu Towarzystwa.

§ 34. Chcący użyć tego prawa, powody swego odwołania złoży sekcji, przez którą decyzja wykreślenia wydaną została, dla przesłania ich wraz z decyzją wykreślenia do Centralizacyi.

§ 35. Termin do appellacyi jest dni dwadzieścia, jeżeli wykreślony w miejscu posiedzeń sekcji wykreślającej przebywa; dla gdzieindziej zamieszkałego dni, trzydzieści, licząc zawsze od dnia, w którym wykreślony decyzja sekcji doręczoną zostanie.

§ 36. Przyjęty przez decyzją sekcji członek może zaraz należeć do jej posiedzeń, jak również wskazany na wykreślenie, należeć do nich przestaje.

§ 37. Wykreślenie członków pojedynczo mieszkających, należy do tej sekcji, za pośrednictwem której komunikują się z towarzystwem.

T Y T U Ł III.

o Centralizacji Towarzystwa.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Attrybucye i obowiązki Centralizacji.

§ 38. Centralizacja towarzystwa jest wyborowa.

Sposób wyborów na członków Centralizacji, jej skład i miejsce pobytu, osobnym postanowieniem, stosownie do okoliczności, miejsca i czasu, Towarzystwo oznacza.

§ 39. Centralizacja jest jedynym organem przez który towarzystwo: tak wewnątrz siebie, jak i na zewnątrz wolą swoją objawia.

§ 40. W przedmiocie działań Towarzystwa: równie wewnętrznych jak zewnętrznych, Centralizacja nie sama przez się stanowić nie może, lecz czuwa nad ich ogólnym kierunkiem, i z położenia swego obmyślać i projektować ogółowi Towarzystwa: to wszystko jest obowiązana, co tylko potrzebnym i pożytecznym dla niego być się okaże.

§ 41. Centralizacja ogłasza i w wykonanie wprowadza decyzje przez ogół Towarzystwa: wydane, jak również przestrzega jednostajności w wykonaniu ustaw i wszelkich innych postanowień ogółu.

§ 42. Pod dwoma w poprzednim § wymienionemi względami, i tylko w zakresie władzy wykonawczej, Centralizacya mocną jest także wydawać rozporządzenia, instrukcye i przepisy, na prawach przez ogół uchwalonych oparte, które sekcyje i pojedynczy członkowie dopełniać będą powinni.

§ 43. W nadzwyczajnych, przewidzieć się nie dających zdarzeniach, któreby szybkiego działania, przechodzącego nawet zakres attrybucyj Centralizacyi wymagały, i woli ogółu wybać niepozwoliły, Centralizacya mocną jest wszelkie kroki przedsiębrać, wszelkie decyzye i rozporządzenia, jakie za potrzebne osądzi, wydawać, i takowe każda sekcyja i członek ściśle dopełnić będą obowiązani, pod warunkiem, iż po ustaniu nadzwyczajnych okoliczności, potwierdzenie lub uchylene czynności Centralizacyi, w moc nadzwyczajnej władzy przedsięwziętych, decyzya ogółu zwykłym trybem wyrzeczy.

§ 44. Skoro Centralizacya znajdzie się w potrzebie użycia nadzwyczajnej władzy, jaką jej § 43 nadaje, powinna o tém natychmiast sekcyje i członków Tow: zawiadomić, i powody nagłości wyłożyć.

§ 45. Gdyby się okazało, iż Centralizacya bez

przyczyny i ze szkodą Tow: téj nadzwyczajnej władzy użyła, członkowie Centralizacyi samém przez się prawém, wykreśleniu z Tow ulegają.

§ 46. Centralizacya przedstawia ogółowi Tow: nadesłane do siebie od sekcij wnioski i projektu, tudzież opozycye i appellacye, w przedmiocie przyjęcia lub wykreślenia członków od decyzji sekcij zakładane: zawsze jednak do takich wniosków lub projektów, opozycji lub appellacji, opinią swoją dołączyć winna.

§ 47. Centralizacya trudni się ściąganiem funduszków Tow: zarząd temi funduszami, według prawideł osobném postanowieniem wskazanych, przy niej zostaje, a odpowiedzialność za uронienie grosza towarzyst: ciąży solidarnie na wszystkich członkach Centralizacyi.

§ 48. Centralizacya mianuje korrespondentów w miarę potrzeby i okoliczności.

§ 49. Przy Centralizacyi znajdować się będzie lista ogólna Tow: w której zachodzące zmiany z przyjęcia lub wykreślenia członków, tudzież z innych powodów, jak najakuratniej zapisywane być mają.

§ 50. Centralizacya co trzy miesiące winna jest ogółowi towarzystwa zdać rapport z czynności swoich, i rachunek funduszków.

Rapport Centralizacyi oprócz tego mieścić w sobie będzie, ogólny stan towarzystwa, tak zewnętrzny jak wewnętrzny; zaszłe w tym przeciągu czasu zmiany, nadto wymienienie sekcij lub członków, gdyby się w wykonaniu obowiązków swoich opieszalszymi znaleźli.

§ 51. Szczególniej pieczołowitości Centralizacyi, Tow: powierza pismo w jego imieniu wychodzić mające, względem którego przepisy w następującym rozdziale są zamieszczone

ROZDZIAŁ DRUGI.

Pismo Towarzystwa.

§ 52. Pod strażą i zarządem Centralizacyi, wychodzić będzie pismo towarzystwa, składające się z dwóch części:

Do pierwszej urzędowej, należą wszelkie Akta przez ogół Tow: uchwalone, jako to: Manifesta, Deklaracye, Protestacye, Odezwy i t. p.

Druga zaś część nie urzędowa, poświęcona będzie propagandzie zasad demokratycznych, i zastosowaniu tychże zasad do reformy socyalnej, politycznej i religijnej w kraju ojczystym.

§ 53. Artykuły nie urzędowe umieszczane będą z podpisami swych autorów. Akta zaś towarzystwa z podpisami wszystkich jego członków, w ogólnej wzmiance.

§ 54. Pismo Towarzystwa, równie dla członków, jak i dla osób nienależących do towarzystwa, pod temi samými warunkami otwarte zostaje.

§ 55. Decyzja o przyjęciu lub odrzuceniu artykułu do pisma towarzystwa nadesłanego, przez Centralizacyą Tow: wydawaną będzie.

§ 56. Centralizacya Tow: pod trzema tylko względami artykuł przedstawiony roztrząśnie:

1° Czyli artykuł nie jest obcy z przedmiotu swego Towarzystwu.

2° Czyli się nie sprzeciwia zasadom Tow.

3° Czyli ze względu na samą redakcyą może znaleźć miejsce w piśmie na widok publiczny, pod imieniem Towarzystwa wychodzącém.

Skoro te trzy względy na korzyść autora roztrygniętemi zostaną, artykuł w piśmie towarzystwa miejsce znaleźć powinien.

§ 57. Żadne odwoływanie się do ogółu Tow: od decyzji w przedmiocie pisma przez Centralizacyą wydanęj, nie jest dozwolone.

§ 58. Polemika osobista, ani wiadomości czasowe (wyjąwszy z kraju nadesłane), w piśmie towarzystwa miejsca nie mają.

§ 59. Dla ogółu Towarzystwa zastrzega się prawo protestowania w ciągu jednego mie-

siąca od wyjścia broszury, przeciwko wszelkim artykułom od członków i nieczłonków pochodzącym, gdyby takowe któremukolwiek z trzech warunków w § 56^m zastrzeżonych, pomimo sądu Centralizacyi, uchybiały.

§ 60. Koszta druku z funduszków ogólnych towarzystwa zaspakajane będą.

§ 61. Pismo towarzystwa przynajmniej raz na miesiąc w nieoznaczonej objętości wychodzić powinno.

Sekcyje bezpłatnie po jednym exemplarzu dostaną, a członkowie pojedynczy także po jednym exemplarzu za połowę ceny zwyczajnej nabywać będą mogli.

§ 62. Reszta warunków względem pisma, zostawia się samej Centralizacyi.

T Y T U Ł IV.

O przedmiotach wyłącznej decyzji ogółu Towarzystwa wymagających.

§ 63. Ogół Towarzystwa sprawuje sam przez się władzę prawodawczą w całej rozciągłości: a zatem żadne prawo w towarzystwie mocy obowiązującej mieć nie może, które przyzwolenia i sankcyi ogółu w formie przepisanej nieuzyskało.

§ 64. Ogół Towarzystwa stanowi sam przez

się we wszystkich przedmiotach działań towarzystwa, a zatem wszelkie przedsięwzięcia w imieniu Towarzystwa zamierzone, wszelkie Akta w imieniu Tow: na zewnątrz wychodzące, jako to: Manifesta, Deklaracye, Protestacye, Odezwy i t. p. jego decyzji lub upoważnienia wymagają.

§ 65. Ogół osatecznie roztrzyga oppozycye i appellacye w przedmiocie przyjęcia lub wykręślenia członków, od decyzji sekcji zakładane; wybiera Centralizacyą i o usunięciu z niej członków, jakoteż wykręśleniu ich z Tow: stanowi.

§ 66. Wszystkie wnioski i projekta od pojedynczych członków do ogółu Tow: idź mające, naprzd w sekcji do której projektujący należy, rozbiebane, a następnie do Centralizacyi odsyłane bydź winny.

§ 67. Tak sekcya jak i Centralizacya, za porozumieniem się z podającym, może zaprowadzić w projekcie zmiany i poprawy, jakie za potrzebne osądzi, nigdy jednak projektu usunąć nie ma prawa, ani podania go ogółowi zaniedbać, jeżeli projektujący mimo przeciwnego zdania sekcji lub Centralizacyi, przy podaniu obstaje.

§ 68. Każdy projekt dwókrrotnie ogółowi Tow: przedstawiony bydź winien, pierwszy raz do uwag, drugi raz do wotowania.

§ 69. Wyjmują się od tęj powszechnej reguły, wszelkie wnioski, zaskarżenia, opozycye i appellacye, w zakresie władzy sądowniczej leżące, tudzież takie projekta, których wykonanie stawałoby się niepodobnym, dla zwłoki z podwójnego przedstawienia wynikającej.

§ 70. Po upływnionym terminie do wotowania, jak tylko $\frac{3}{4}$ części członków na liście ogólnej towarzystwa zapisanych, wota swoje nadesłało, Centralizacya do ich obliczenia przystąpi i rezultat większości względnej do $\frac{3}{4}$ części, jako decyzją towarzystwa ogłosi.

Na zebranie wotów od $\frac{3}{4}$ części, w tenczas tylko czekać nie trzeba będzie, jeżeli w nadesłanych, już większość towarzystwa całego, za lub przeciw projektowi oświadczyła się.

§ 71. Członkowie nadsyłający wota, po obliczeniu, lub całkiem niewotujący, za niechających mieć udziału w decydowanej materji, uważani będą, a decyzye towarzystwa bez względu czyli większością całego towarzystwa, czyli większością tylko $\frac{3}{4}$ części wotujących zapadłe, niemniej dla nich obowiązującymi zostaną.

T Y T U Ł V.

O Sekcyi Przedstawiającej ogółowi wnioski i zaskarżenia Centralizacyi lub jęj członków dotyczące.

§ 72. Zaskarżenia do ogółu Towarzystwa przeciwko Centralizacyi, lub pojedynczym jęj członkom, o nadużycia władzy, lub wykroczenia, usunięcie z Tow: członków Centralizacyi, za sobą pociągające; tudzież wnioski o zmianę całkowitą lub cząstkową Centralizacyi, wnoszone będą za pośrednictwem sekcyi, którą ogół do tego przeznaczy.

§ 73. Sekcyi Przedstawiającej żaden wyłączny nadzor nad Centralizacją lub jęj członkami niesłuży.

§ 74. Otrzymane zaskarżenie lub wnioski w przedmiocie w § 72 wskazanym, sekcyja Przedstawiająca bez najmniejszej zwłoki Centralizacyi Towarzystwa komunikuje, z zakreśleniem terminu do odpowiedzi.

§ 75. Po nadejściu odpowiedzi lub upłynionym terminie, sekcyja Przedstawiająca zebrawszy punkta zaskarżenia i odpowiedzi (jeżeli ta miała miejsce), w jedno treściwe pismo, takowe wraz z opinią swoją do stanowczej decyzji ogółowi towarzystwa przedstawi.

§ 76. Zebranie wotów i wynalezienie decyzji towarzystwa, dokonane będzie wedle prawideł w tytule IV, § 70^m wskazanych.

§ 77. Gdyby przedmiotem wniosku była zmiana całkowita Centralizacyi lub takiej liczby jej członków, bez której komplet prawem przepisany utrzymaćby się nie mógł, i gdyby takowy wniosek decyzją ogółu towarzystwa potwierdzony został; w tenczas obok ogłoszenia decyzji ogółu, i zajęcia się jej wykonaniem, sekcyja Przedstawiająca zostaje w obowiązku doprowadzić do skutku nowe wybory i aż do czasu zebrania się nowego kompletu, Centralizacyą Towarzystwa zastępuje.

§ 78. Sekcyja Przedstawiająca ma przestrzegać, iżby wnioski i zaskarżenia od pojedynczych członków pochodzące, nie inaczéj jak tylko za pośrednictwem sekcyi właściwéj, do niéj przesyłanemi były.

T Y T U Ł VI.

O prawach i obowiązkach członków Towarzyst.

§ 79. Każdego członka powinnością jest w miarę swéj zdolności i możności, pracować dla dobra ogólnego, na korzyść zasad, dążeń i działań

towarzystwa ; jak równie bydź wzorem moralnego postępowania , nawet w prywatném życiu.

§ 80. Każdy członek winien jest uległość ustawom i decyzjom większości prawem postanowionėj.

§ 81. Każdy członek obowiązany jest uczęszczać na posiedzenia sekcji w miejscu której stale lub czasowo przebywa ; jedynie tylko choroba lub inna przeszkoda od woli członka nie zawiśla , od tego obowiązku uwolnić go może.

W przypadku innego rodzaju przeszkody, członek niemogący znajdować się na posiedzeniu, winien o tém zawiadomić sekretarza przed terminem na posiedzenie oznaczonym , co taki tylko skutek pociągnie za sobą , iż członek zawiadamiający , uważany będzie za nieznajdującego się w miejscu posiedzeń , i stosownie do § 17 przy ustanowieniu kompletu liczonym nie zostanie.

§ 82. Członkowie zamieszkali w jedném mieście lub wsi , skoro się znajdą w liczbie dostatecznej , do utworzenia sekcji , zawiązać sekcją są obowiązani.

Członkowie pojedynczo mieszkający , lub w takiej liczbie , iż sekcji zawiązać nie mogą , są obowiązani wybrać sobie najbliższą sekcją dla kominunikowania się z Towarzystwem.

§ 83. Uchybienia przeciw obowiązkom §§ 79, 80, 81, 82 wskazanym, za pierwszym razem protokółarnie napomniane, za drugim w raportach Centralizacyi do wiadomości ogółu przedstawione; w razie niepoprawności, wykręśleniem z Towarzystwa karane będą.

§ 84. Objawianie zdań politycznych lub postępowanie członka wbrew przeciwne zasadom Towarzystwa, wprost wykręśleniu ulega.

§ 85. Członek niechcący należeć więcej do Towarzystwa, decyzją sekcji wykręślonym być winien.

Od takiej decyzji appellacya do ogółu niestępuje.

§ 86. Członek wykręślony na mocy i pod powagą ustaw niniejszych, może raz jeszcze być przyjętym do Towarzystwa, jeżeli złoży przekonujące dowody szczerego powrotu na drogę obowiązków, zasad i cnot demokratycznych.

Wyrzeczenie względem poprawy i powtórnego przyjęcia, na przedstawienie Centralizacyi do ogółu Towarzystwa należy, i prędzej jak w sześć miesięcy od daty wykręślenia, żądaniem być nie może.

§ 87. Każdy członek ma prawo robić wnioski i przedstawiać je ogółowi, nie inaczej jednak jak za pośrednictwem sekcji do której należy, lub przez którą znosi się z Towarzystwem.

§ 88. Wszyscy członkowie obowiązani są o każdym przeniesieniu się sekcją swoją zawiadamiać.

§ 89. Członkowie pojedynczo mieszkający, raz przynajmniej na miesiąc z sekcją przez siebie obraną, znosić się powinni; inaczey po dwóch miesiącach nieusprawiedliwionego milczenia, za niechających należeć do Tow: uważani, i jako tacy, wykreśleni zostaną.

§ 90. Członek proponujący rozwiązanie Towarzystwa, wykreśleniu z towarzyst: ulega.

§ 91. Przepisy niniejszego tytułu dla członków czynnych towarzystwa ustanowione, nie stosują się do członków korespondentów, których obowiązki i stosunki względem Towarzystwa od rozmaitych okoliczności zawisłe, takowym przepisom nie ulegają.

§ 92. Przepisy pierwotne organizacyi wewnętrznej towarzystwa, przy ustawie zasadniczej z d. 17 Marca 1832 r. umieszczone, o ile przez niniejszą organizacyą wewnętrzną doznały zmiany lub uchylenia, obowiązywać przestają.

Inne zaś wszelkie postanowienia w tym samym przedmiocie, aż do czasu niniejszej organizacyi wyszłe, w zupełności się uchylają.

Ogłoszono dnia 5 Lipca 1835 roku.

POSTANOWIENIE O CENTRALIZACJI.

W dopełnieniu organizacyi wewnętrznej, Tow: Dem: Pol: postanowiło i postanawia względem Centralizacyi swojej następujące przepisy.

§ 1. Centralizacya Towarzystwa składać się będzie z dziesięciu członków, z ogółu i przez ogół Towarzystwa wybranych.

§ 2. Zwyczajne wybory na członków Centralizacyi, co rok odbywać się będą; wychodzący na nowo obranymi być mogą.

§ 3. Przynajmniej na dwa miesiące przed kończącym się peryodem rocznym, Centralizacya jest obowiązana powołać do nowych wyborów Towarzystwo; członkowie jednak dawni dopóty obowiązków swoich opuścić nie mogą, dopóki nowi na ich miejsce nie przybędą.

§ 4. Za każdym ubyciem pojedynczego członka, Centralizacya winna jest wezwać Towarzystwo do zastąpienia ubylego, nowym wyborem.

§ 5. Posiedzenia Centralizacyi są przystępnymi dla wszystkich członków Towarzystwa.

Każdy członek towarzystwa, na posiedzeniu Centralizacyi obecny, może mieć głos doradczy, jeżeli tego od prezydującego zażąda.

§ 6. Prezydencya na posiedzeniach Centrali-

zacyi odbywa się z kolei przez wszystkich członków, wyjąwszy sekretarza.

§ 7. Komplet do wszelkich czynności, pięciu członków stanowi. Gdyby jednak w skutek nadzwyczajnych wypadków, liczba członków Centralizacyi nagle i do tego stopnia zmniejszyła się, iżby z całego jej składu pięciu nawet nie pozostało, w takim razie aż do zastąpienia ubyłych nowemi wyborami, komplet z trzech składać się może.

§ 8. Decyzye we wszelkich przedmiotach, prostą większością zapadają, w razie równości, rzecz powtórnie dyskutowana i decydowana ostatecznie być winna, bądź w powiększonym komplecie, bądź w całym składzie Centralizacyi.

§ 9. Urządzenia wewnętrzne sama sobie Centralizacya przepisze, tudzież sekretarza i kasjera obierze. Sekretarz jednak tylko z pomiędzy członków Centralizacyi wybieranym być może.

§ 10. Gdyby Centralizacya lub taka liczba jej członków, bez której najmniejszy komplet podobnymby nie był, rozpędzeniu uległa, i gdyby członkom Centralizacyi rozpędzonym, nie podobna było w jakimkolwiek inném miejscu kompletu zebrać i tam posiedzenia swoje prze-

nieść ; w ten czas przed rozjechaniem się postanowić mają , przy której sekcji tymczasowo Centralizacya towarzystwa pozostanie , dopóki ogół decyzji swojej w tym przedmiocie nie wyda.

§ 11. Członkowie Centralizacyi przez ciąg sprawowania obowiązków im powierzonych , do żadnej sekcji nie należą.

§ 12. Wybory na członków Centralizacyi , w sposób następujący dokonywane będą.

W dniu jednym przez Centralizacyą dla całego Towarzystwa do wyborów oznaczonym , członkowie zejdą się na posiedzenie sekcji , gdzie nad ważnością aktu zastanowiwszy się , jako też rozebrawszy ogólnie przymioty w członkach Centralizacyi towarzystwa potrzebne ; każdy na osobnej karteczce dziewięciu kandydatów , z wyrażeniem imion i nazwisk , a nawet innych odznaczeń , gdyby tego potrzeba wymagała , napisze , i karteczkę podpisaną przez siebie , sekretarzowi złoży.

Sekretarz w miarę składania kartek , wpisywać je będzie do protokołu wraz z nazwiskiem podającego , a po zakończeniu wotowania , protokół odczyta , i przyjęty wraz z prezydującym podpisze.

§ 13. Wypis z protokołu wotów poświadczony przez prezydującego i sekretarza, zaraz na jutrz po dokonanych wyborach do Centralizacji odesłanym być winien.

§ 14. Członkowie pojedynczo mieszkający, wota swoje na członków Centralizacji towarzystwa wprost do samej Centralizacji odsyłać mogą.

§ 15. W dni ośm po naznaczonym terminie do wotowania, Centralizacja do obliczenia wotów przystąpi, i obranych większością Towarzystwa, do zajęcia miejsca w Centralizacji powoła. Nadto szczegółowy wykaz wotów w miejsce raportu sekcjom roześle.

Wybory takie, dopóty ponawiane być winny, dopóki Centralizacja w całym składzie swoim uzupełnioną nie zostanie.

§ 16. Miejsce dla Centralizacji ogół Towarzystwa przy wyborach członków oznacza, które jednak Centralizacja w razie ważnych powodów, każdego czasu zmienić może.

§ 17. Centralizacja obrać sobie powinna sekcją, która drukiem pisma towarzystwa zajmować się będzie.

Inne pisma porządkowe z miejsca posiedzeń Centralizacji wychodzić mogą.

ZASTRZEŻENIA PRZEMIJAJĄCE.

§ 18. Sekcja centralna dopóty obowiązki swoje pełnić jest obowiązana, dopóki nowa Centralizacya towarzystwa przynajmniej w komplecie pięciu członków w miejsce posiedzeń nie zjedzie, o rozpoczęciu czynności, nie zawiadomi.

§ 19. Pierwsza Centralizacya wyborowa towarzystwa, trwać tylko będzie przez sześć miesięcy, po czem nowe wybory przedsięwzięte być winny.

Ogłoszono dnia 5 Lipca 1835 r.

POSTANOWIENIE

*w przedmiocie składek i funduszków
Towarzystwa*

§ 1. Fundusze towarzystwa składają się :

a) ze składki stałej, przez członków czynnych towarzystwa wnoszonej.

b) z prenumeraty i sprzedaży pism towarzyst.

c) z dochodów nadzwyczajnych.

§ 2. Wszystkie te fundusze przeznaczone są głównie na utrzymanie pisma, tudzież na opędzenie potrzeb i wydatków, zwyczajnego biegu działań towarzystwa dotyczących.

§ 3. Wydatki nadzwyczajne, lub użycie funduszów towarzystwa na indywidualne potrzeby członków, inaczéj nastąpić nie może, jak tylko za wolą ogółu Towarzystwa.

§ 4. Gdyby wydatek nadzwyczajny bez odwołania się do ogółu Towarzystwa przez Centralizacyą dokonany został, i gdyby takowego wydatku ogół Tow: przy zdawaniu kwartalnego rachunku słusznym nie uznał, w ten czas wszyscy członkowie Centralizacyi solidarnie do powrotu summy uronionéj są obowiązani.

§ 5. Stała składka wnoszoną będzie przez członków Tow: w miarę pobieranéj od rządu płacy, według następującej proporcyi:

Od fr: 22 1/2	miesięcznie	— —	25 c.
Od fr: 45	„	fr: 1.	—
Od fr: 60	„	fr: 1 50 c.	
Od fr: 100	„	fr: 3.	—
Od fr: 150	„	fr: 5.	—
Od fr: 200	„	fr: 9.	—

§ 6. Sekcye zebraną od członków swoich składkę miesięczną, w pierwszych dniach 15 każdego miesiąca, do Centralizacyi odsyłać są obowiązane, z wymienieniem zalegających w opłacie.

§ 7. Dla nadzwyczajnych potrzeb członka, sekcyja dozwolić może zwłoki w opłaceniu składek.

§ 8. Umorzenie składek zalegających i uwolnienie zupełne od opłaty, należy do Centralizacyi, na przedstawienie właściwej sekcyi.

§ 9. Z członkami samowolnie uchylającymi się od regularnej opłaty składek przez Towarzystwo uchwalonych, stosownie do § 83 organizacyi wewnętrznej, postąpiono będzie.

§ 10. Centralizacyja opłaca sama z funduszków towarzystwa wszelkie korespondencye, tak do niej przychodzące, jako też przez nią do sekcyj lub pojedynczych członków wysyłane.

§ 11. Oprócz składki na potrzeby towarzystwa, wszyscy członkowie obowiązani są z równą regularnością opłacać braterski podatek, w ilości przez kommissyją funduszków emigracyjnych oznaczonej.

§ 12. Podatek braterski wnoszony będzie przez Centralizacyją do kassy funduszków emigracyjnych w imieniu całego Towarzystwa.

Ogłoszono dnia 5 Lipca 1835 roku.

POSTANOWIENIE

*względem członków Towarzystwa pojedynczo
mieszkających.*

1° Członkom daleko zamieszkałym od sekcji, do której na mocy § 82 organizacji wewnętrznej należeć winni, wszelkie okólniki i pisma z Centralizacji do ogółu wychodzące, bezpośrednio przesyłane będą: korespondencya pomiędzy nimi a Centralizacją, w interesach ogólnych, bez odnoszenia się do sekcji, jest dozwolona.

2° Do korzystania z tej dogodności, ci tylko przypuszczeni będą, którzy albo żadnej sekcji w Departamencie przez nich zamieszkałym nie mają, albo też za zbyt odległe mieszkających przez sekcye właściwe uznani i do Centralizacji przedstawieni zostaną.

3° Zmiana dotychczasowego porządku, nie nadwiera w niczem głównych stosunków, jakie z § 82 i innych organizacji wewnętrznej, pomiędzy sekcjami a członkami znoszącymi się, wy wpływają.

Ogłoszono dnia 6 Maja 1836 r.

POSTANOWIENIE

względem Centralizacyi.

§ 1. Towarzystwo Dem: Pol: powierza Centralizacyi te wszystkie czynności zewnętrzne, które z natury swojej przez ogół jego przedsiębrane i wykonywane być nie mogą.

§ 2. We wszystkich czynnościach Centralizacyi samęj zostawionych, nie wolno jej w niczem odstępować od publicznie objawionych przez Tow: zasad, celów i środków.

Przeciwnie temu zastrzeżeniu czynności, nieważne będą i wykreślenie z Towarzystwa wszystkich członków Centralizacyi za sobą pociągną. Wykreśleni ogłoszeni zostaną na zewnątrz, jako zdradzający położone w nich przez Towarzystwo zaufanie.

§ 3. Centralizacya składać się będzie z pięciu członków. Komplet do wszelkich czynności, stanowi trzech.

§ 4. Dla pomocy w czynnościach wewnętrznych, Centralizacya przybierze potrzebną liczbę członków Tow.

Członkowie przybrani nie są odpowiedzialni za żadne czynności Centralizacyi i mają tylko głos doradczy.

§ 5 Wszystkie czynności Centralizacyi, oprócz zakreślonych § 1ym niniejszego postanowienia, odbywać się będą na posiedzeniach przystępnych dla wszystkich członków Tow.

§ 6. Przepisy niniejszemu postanowieniu przeciwne, uchylają się.

Ogłoszono dnia 29 Marca 1837 r.

TYMCZASOWE POSTANOWIENIE

*w przedmiocie spraw z appellacyj i opozycyj
wynikających.*

§ 1. Wszystkie opozycye i appellacye od decyzji przyjęcia i wykreślenia zakładane, tak zaległe, jak bieżące, aż do czasu nowéj organizacyi sądownictwa, za pośrednictwem Centralizacyi, sekcji Przedstawiającej komunikowane i przez tęż sekcją mocą ostatniéj instancyi, w zastępstwie ogółu Towarzystwa, decydowane bydź mają.

§ 2. Rozsądzenie w instancyi appellacyjnej tegoż samego rodzaju spraw, członków sekcji Przedstawiającej dotyczących, należeć będzie do sekcji najliczniejszej.

Ogłoszono dnia 29 Marca 1837 r.

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work done during the year. It also mentions the names of the members of the committee and the places where they have been working.

REPORT OF THE COMMITTEE

The committee has the honor to acknowledge the receipt of the report of the members of the committee who have been working in the different parts of the country. They have done a great deal of good work and have made many valuable discoveries.

The committee has also received many suggestions from the members of the public and has taken them into consideration. It has decided to publish a book on the subject of the work done during the year and to distribute it free of charge to all the members of the public.

POSTANOWIENIE

względem administracji funduszków podatku braterskiego.

§ 1. Centralizacja Tow: Dem: Polskiego, w tym samym składzie, w jakim pełni zwyczajne obowiązki swoje, zawiadywać będzie funduszami, na wsparcie potrzebujących braci przeznaczonemi.

§ 2. Fundusze te składać się mają :

- a) z podatku braterskiego w Towarzystwie uchwalonego ;
- b) z podatku braterskiego z po za Tow: ;
- c) z dobrowolnych ofiar i innych nadzwyczajnych wpływów.

§ 3. Centralizacja mocną i obowiązującą jest przedsiębrać skuteczne do powiększenia tych funduszków środki, a w razie potrzeby zaprojektować Towarzystwu i po za jego obrębem datującym, wyższą miesięczną lub nadzwyczajną składkę.

§ 4. Wszystkie tego rodzaju fundusze na wsparcie tylko potrzebujących obracane będą, i pod żadnym pozorem ani mieszane z funduszami Towarzystwa, ani w ich zastępstwie używane być nie mogą.

§ 5. Udzielanie wsparcia potrzebującym wyłącznie do Centralizacji należy.

§ 6. Wsparcia są ciągłe , czasowe i jednorazowe.

§ 7. Do ciągłego wsparcia mają prawo :

a) Pozbawieni żołdu ;

b) najmniejszy żołd pobierający ,
jeżeli tak jedni jak i drudzy dla podeszłego wieku , ran odniesionych , lub kalectwa są w zupełnej niemożności pracowania .

§ 8. Do czasowego wsparcia mają prawo :

a) Kobiety i dzieci ;

b) Chorobą złożeni , jeżeli im zwyczajne fundusze na poratowanie zdrowia nie wystarczają ;

c) Pozbawieni żołdu do czasu znalezienia zarobku .

§ 9. Do jednorazowego wsparcia mają prawo znajdujący się w nadzwyczajnych przypadkach , któreby ich stawiały w niemożności zaspokojenia pierwszych potrzeb życia .

§ 10. Każdy emigrant Polak , lub cudzoziemiec , który w walce o niepodległość Polski miał udział , może żądać z funduszy ogólnych wsparcia , jeżeli się znajduje w jednej z wyżej opisanych kategorii .

§ 11. Przedstawienie do wsparcia, datkujący tylko czynić mogą.

§ 12. Przedstawiający złożyć powinni świadectwa, prawo i potrzebę przedstawionego dostatecznie udowodniające.

§ 13. Obowiązkiem jest Centralizacyi każde przedstawienie ściśle roztrząsać, i nie udzielać wsparcia jak tylko w rzeczywistej potrzebie będącym.

§ 14. Wsparcia udzielane będą miesięcznie.

§ 15. Centralizacya oznaczy stałą ilość miesięcznego wsparcia dla każdej z powyższych kategorii, która fr. 30 przenosić nie powinna. Ilość ta wszakże stosownie do stanu kasy i potrzeb pobierającego, przez Centralizacyą powiększoną lub zmniejszoną być może.

§ 16. Koszta administracyi, z kasy funduszów podatku braterskiego zaspakajane będą.

§ 17. Centralizacya utrzymywać będzie kontrolę wpływów i wydatków, jako też listę imienną datkujących i pomoc odbierających.

§ 18. Co trzy miesiące, Centralizacya jest obowiązana przesłać datkującym, szczegółowy raport ze wszystkich wpływów i wydatków. W piśmie zaś Tow: krótki z niego wyciąg umieści.

Nadzwyczajne tylko położenie osób wsparcie

pobierających , może być powodem do przemilczenia ich nazwisk w raporcie.

§ 19. Za uронienie grosza publicznego i przestąpienie przepisów niniejszém postanowieniem objętych , wszyscy członkowie Centralizacyi solidarnie są odpowiedzialni.

§ 20. Przepisy dotychczasowe niniejszemu postanowieniu przeciwne , obowiązując prze-stają.

Ogłoszono dnia 30 Stycznia 1838 r.

POSTANOWIENIE

względem Sekcyi Przedstawiającej.

Towarzystwo Dem: Pol: , dla uzupełnienia przepisów o Sekcyi Przesławiającej , stanowi w dodatku do Tytułu V. Organizacyi wewnętrznej, artykuł następujący :

Zwyczajne wybory na Sekcyą Przesławiającą , jednocześnie z wyborami na członków Centralizacyi odbywać się będą.

Ogłoszono dnia 16 Maja 1838 r.

POSTANOWIENIE

o podatku przez Towarzystwo składanym.

§ 1. Członkowie Twa wnosic będą podatek, od wszystkich dochodów swoich razem wziętych, bez względu na ich źródło.

§ 2. Wolni są od wnoszenia podatku :

- a) Ci, których dochody z jakiegokolwiek źródła pochodzące, nie wynoszą 30 fr: miesięcznie ;
- b) Pobierający wsparcie z funduszków podatku braterskiego.

§ 3. Jeden tylko będzie podatek , i ten wnoszony być ma stosownie do załączonego tu rozkładu; od przypadkowych wszakże, jednorazowych przychodów, ilość mającego się wnosić podatku, zostawia się do dobrej woli wnoszącego.

§ 4. Członkowie żonaci, lub dzieci mający, składać będą podatek od połowy tylko dochodów swoich.

§ 5. Centralizacya mocną jest, na przedstawienie właściwych sekcji, zmniejszyć podatek , dla członków którzyby znajdowali się w nadzwyczajnych przypadkach, niniejszém postanowieniem nieprzewidzianych.

§ 6. Każdy członek obowiązany jest, co miesiąc oświadczyć kasyerowi sekcji do której należy, ile miał ciągłego dochodu w upłynionym miesiącu, i przypadającą na niego ilość złożyć. W obliczenie, dochodu nie wchodzi te wszystkie koszta i wydatki które sam rodzaj zarobkowania pociąga za sobą.

§ 7. Centralizacya rozdzieli miesięczny podatek przez Two złożony , na trzy równe części; z których jedna przeznaczona się na wsparcie potrzebnych , dwie zaś na pokrycie wydatków Twa.

§ 8. Podatek braterski od nieczłonków pochodzący, dołączony będzie w całości do sumy na wspar-

cie potrzebnych oddzielonęj ; jak równie wszelkie uboczne wpływy Twa, przy funduszach na jego potrzeby przeznaczonych, bez podziału zostaną.

§ 9. Przeciwnie niniejszemu postanowieniu przepisy uchylają się.

ROZKŁAD MIESIĘCZNEGO PODATKU.

<i>Podatek miesięcz: Dochód miesięcz:</i>		<i>Podatek miesięcz: Dochód miesięcz:</i>		<i>Podatek miesięcz: Dochód miesięcz:</i>		<i>Podatek miesięcz: Dochód miesięcz:</i>	
fr:	fr: c.	fr:	fr: c.	fr:	fr: c.	fr:	fr: c.
20	— 0, 25	40	— 1, 50	60	— 3, 50	80	— 5, 50
21	— 0, 30	41	— 1, 60	61	— 3, 60	81	— 5, 60
22	— 0, 35	42	— 1, 70	62	— 3, 70	82	— 5, 70
23	— 0, 40	43	— 1, 80	63	— 3, 80	83	— 5, 80
24	— 0, 45	44	— 1, 90	64	— 3, 90	84	— 5, 90
25	— 0, 50	45	— 2, 00	65	— 4, 00	85	— 6, 00
26	— 0, 55	46	— 2, 10	66	— 4, 10	86	— 6, 10
27	— 0, 60	47	— 2, 20	67	— 4, 20	87	— 6, 20
28	— 0, 65	48	— 2, 30	68	— 4, 30	88	— 6, 30
29	— 0, 70	49	— 2, 40	69	— 4, 40	89	— 6, 40
30	— 0, 75	50	— 2, 50	70	— 4, 50	90	— 6, 50
31	— 0, 82 1/2	51	— 2, 60	71	— 4, 60	91	— 6, 60
32	— 0, 90	52	— 2, 70	72	— 4, 70	92	— 6, 70
33	— 0, 97 1/2	53	— 2, 80	73	— 4, 80	93	— 6, 80
34	— 1, 05	54	— 2, 90	74	— 4, 90	94	— 6, 90
35	— 1, 12 1/2	55	— 3, 00	75	— 5, 00	95	— 7, 00
36	— 1, 20	56	— 3, 10	76	— 5, 10	96	— 7, 10
37	— 1, 27 1/2	57	— 3, 20	77	— 5, 20	97	— 7, 20
38	— 1, 35	58	— 3, 30	78	— 5, 30	98	— 7, 30
39	— 1, 42 1/2	59	— 3, 40	79	— 5, 40	99	— 7, 40

Podatek miesięcz:		Dochód miesięcz:		Podatek miesięcz:		Dochód miesięcz:		Podatek miesięcz:		Dochód miesięcz:	
fr:	fr: c.	fr:	fr: c.	fr:	fr: c.	fr:	fr: c.	fr:	fr: c.	fr:	fr: c.
100	— 7,50	126	— 11,40	151	— 15,20	176	— 20,20				
101	— 7,65	127	— 11,55	152	— 15,40	177	— 20,40				
102	— 7,80	128	— 11,70	153	— 15,60	178	— 20,60				
103	— 7,95	129	— 11,85	154	— 15,80	179	— 20,80				
104	— 8,10	130	— 12,00	155	— 16,00	180	— 21,00				
105	— 8,25	131	— 12,15	156	— 16,20	181	— 21,20				
106	— 8,40	132	— 12,30	157	— 16,40	182	— 21,40				
107	— 8,55	133	— 12,45	158	— 16,60	183	— 21,60				
108	— 8,70	134	— 12,60	159	— 16,80	184	— 21,80				
109	— 8,85	135	— 12,75	160	— 17,00	185	— 22,00				
110	— 9,00	136	— 12,90	161	— 17,20	186	— 22,20				
111	— 9,15	137	— 13,05	162	— 17,40	187	— 22,40				
112	— 9,30	138	— 13,20	163	— 17,60	188	— 22,60				
113	— 9,45	139	— 13,35	164	— 17,80	189	— 22,80				
114	— 9,60	140	— 13,50	165	— 18,00	190	— 23,00				
115	— 9,75	141	— 13,65	166	— 18,20	191	— 23,20				
116	— 9,90	142	— 13,80	167	— 18,40	192	— 23,40				
117	— 10,05	143	— 13,95	168	— 18,60	193	— 23,60				
118	— 10,20	144	— 14,10	169	— 18,80	194	— 23,80				
119	— 10,35	145	— 14,25	170	— 19,00	195	— 24,00				
120	— 10,50	146	— 14,40	171	— 19,20	196	— 24,20				
121	— 10,65	147	— 14,55	172	— 19,40	197	— 24,40				
122	— 10,80	148	— 14,70	173	— 19,60	198	— 24,60				
123	— 10,95	149	— 14,85	174	— 19,80	199	— 24,80				
124	— 11,10	150	— 15,00	175	— 20,00	200	— 25,00				
125	— 11,25										

Ogłoszono dnia 18 Czerwca 1838 r.

POSTANOWIENIE W PRZEDMIOCIE SĄDOWNICTWA.

DZIAŁ I.

*Organizacja Sądów bratnich — tudzież wykre-
ślenia, opozycye i apelacye.*

§ 1. Sprawy o wykreślenie według dotych-
czasowych przepisów Org: Wew: do sekcji
miejscowej należące, odtąd przez sądy bratnie
w pierwszej instancji sądzone będą.

§ 2. Każda sekcja licząca w składzie swoim
najmniej 10 członków, sąd bratni stanowić
może.

§ 3. Sekcye z takowej lub większej ilości
członków złożone, kolejną alfabetyczną, którą
Centralizacya co kwartał ogłaszać jest obowią-
zana, do utworzenia sądu bratniego powoływa-
ne zostaną.

§ 4. Wylączone są z listy ogólnej sądów bra-
tnich sekcye po za granicami Francji leżące i
Sekcya Przedstawiająca, — kolej zaś względem
tęj sekcji pominiętą być winna, która bądź ze
względu na skarżącego, bądź ze względu na o-

skarżonego, za interesowaną w sprawie jest poczytana.

§ 5. Sekcja z oznaczonej koléi do rozsądzenia sprawy powołana, najdalej przy pierwszym posiedzeniu zwyczajnem, wybierze sobie głośnemi wotami prezydującego, i tym sposobem w sąd bratni ukonstytuowaną zostanie.

§ 6. Komplet sądu bratniego jest ten sam co komplet sekcji; nigdy jednak sąd z mniejszej ilości członków składać się nie może iak z dziewięciu.

§ 7. Wyroki sądu bratniego prostą większością zapadają.

Przypadkowa równość na korzyść obwinionego liczoną będzie.

§ 8. Jakkolwiek obszerną może być sprawa, najdalej w dni 15 od otrzymania ostatnich objaśnień rozsądzoną być winna; a wyrok wraz z wotami do Centralizacji przesłany, stronom interesowanym bez żadnej zwłoki czasu zakomunikowany będzie.

§ 9. Od wyroku sądu bratniego wolna jest apelacja jednej i drugiej stronie do Sek: Przedstawiającej.

Sposób i czas jej zaniesienia określone są §§ 34 i 35 Organizacji Wewnętrznej.

§ 10. Do tejże Sekcji Przedstawiającej jako drugiej i ostatniej instancyi należeć także będzie wyrzeczenie względem opozycji, któraby od decyzji sekcji przyjmującej nowego członka zaniesioną była.

§ 11. Rozsądzenie w instancyi apelacyjnej tegoż samego rodzaju spraw, członków Sekcji Przedstawiającej dotyczących, należeć będzie do sekcji najliczniejszej.

§ 12. Wszelkie skargi o wykreślenie, tudzież opozycje i apelacje, nie pomijając sekcji właściwej, Centralizacyi komunikowane być winny, która uzupełniwszy instrukcją sprawy tém wszystkim na czem jej zbywać może, a mianowicie dopilnowawszy, aby tłumaczenie się obwinionego ściągnięte było, sprawę już gotową zupełnie przypadającemu z kolei sądowi brańniemu, lub Sekcji Przedstawiającej, do odsądzenia przesła.

§ 13. Opozycja lub skarga o wykreślenie, drugi raz na tych samych powodach podniesioną być nie może.

§ 14. Podanie do wykreślenia, i zaniesienie

opozycyi lub apelacyi, zarówno każdemu członkowi, każdéj sekcyi jak i Centralizacyi służy.

§ 15. Ostatecznie zadecydowane wykreślenia w skutek wyroku pierwszéj lub drugiéj instancyi, w okólnikach wewnętrznych Towarzystwa z wymienieniem głównego powodu ogłaszane być winny.

DZIAŁ II.

Pojedynki i sprawy o znieważenie osobistój godności.

§ 16. Pojedynki między członkami Tow: są zakazane. Wyzywający i przyjmujący wyzwanie karze wykreślenia ulega.

§ 17. Sprawy członków o znieważenie osobistej godności w pierwszéj instancyi do sądów bratnich, w drugiéj do Sekcyi Przedstawiającej należą, i tym samym sposobem jak sprawy o wykreślenie sędzone będą.

§ 18. Wolno jest jednak skrzywdzonemu poszukiwać obrazy w sekcyi miejscowéj, a w ten czas wyrok przez nią wydany, będzie téj saméj wagi jak wyrok sądu bratniego.

§ 19. Kary do tego rodzaju uchybień stosować się mające są :

- a) Uznanie winy i ogłoszenie wyroku w sekcyach do których strony należą ;
- b) Uznanie winy i ogłoszenie wyroku w Tow: przez okólniki.
- c) Wykreślenie z Towarzystwa.

§ 20. Przepisy Organizacyi Wewnętrznej niniejszemu postanowieniu przeciwne uchylają się.

Ogłoszono d. 15 Pazd: 1838 r.

Biblioteka WSP Kielce

0229208